

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA;
CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS,
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-
septimo mensis Maii, Anno Domini M. DCC. LI.

P R A E S I D E

M. LUDOVICO-GUILLELMO LE MONNIER,
Doctore Medico, Consiliario Medico Regis ordinario in
Nosocomio Regio San-Germani in Layâ, Regiarumque
Parisiensis, Londinensis ac Berolinensis Academiarum Socio.

An à frequentiori potu Café vita brevior?

I.

O S I T A sanctorianæ transpirationis lege, patet quomodo
per internas externaque cauas diffluant corpora. Quidquid
autem ex hoc effluxu decadit substantia corporis viventis,
sive solidæ, sive fluidæ, id omne per esculentæ & potulen-
ta utcumque reficitur. Perennis hæc est alimenti necessitas
ad vitæ conservationem, molisque corporeæ incrementum.
Æqua verò & conveniens naturæ debet esse alimenti copia; hæc legitim-

A

2

ma est via , quā pervenire licet ad longævitatem. Necessariis levatur na-
tura , gravatur superflui. Hæc tanti penduntur ad perniciem , quanti emun-
tur ad delicias. Ingeniosa gula ita sitire & esurire didicit , ut vix totus
ipſi sufficiat orbis. Nihil est cui parcat. Nam domestica ſævit in anima-
lia ; feras per lucos & ſylvas prosequitur ; avibus retia tendit ; pifces in
ipſo Thetidis gremio fallit. Quidquid ſponte , quidquid ſollicitata profert .
aut viſceribus recondit terra , id omne depopulatur , & in alimentum fu-
mit. At quid hæc omnia ad vitam longam , niſi sanitatis offendicula , &
cotes parcarum forcipibus acuendis idonei ?

I I.

ALIMENTI nomine intelligitur id , quod corporis animati partes
ſolidas & fluidas restaurare ac augere valet , & in illarum ſubſtantiam
converti. Duplicis eſt generis , cibus & potus. Hic quid simplicior fuerit ,
eò præſtantiorum futurum eſt planè conſtat. Ubivis & cuique ſua offert
ubera tellus , quorum latex , aqua ſcilicet , potum priefici temporibus , non
animalibus tantum , ſed & homini etiam ſubministravit. Vinum ad sidera
tollant baccho devoti ; ſua pomacea jaſtent neultria populi ; mucofam &
lentelſcentem cereviſiam tumidi bibant Belgæ ; viſcera ſua ſpirituoſis &
ardentibus aquis torreant uſa gelidioris incole ; glacieſ potent aqua-
calidarum regionum habitatores ; Chocolatam hauriant operofiorem ; Thé-
vè infuſum forbillent , queis fordent faciliora naturæ munera : circà Cafè
decoctum occupentur , quoſ strenua exercet inertia , qui ſomno fatigantur
longiori , aut qui cralias veſcuntur cibis ; hec potio ſit otiosorum delecta-
bilis eſca , & in Thermopolii garrienteſ anima. Sed qui vitam querunt
diuturniorem , hæc omnia reſpuant , vel iis ſaltem leviter & quaſi tranſi-
toriè utantur. Nihil enim magis sanitati , & vita detrahit , quam potus illi ,
qui tam diuerſe corpus afficiunt , quiq[ue] evolutis & nimium volatiliibus
principiis turgidi viſcera torrent , fibras criſpant aut urunt , ſulphura hu-
moribus permixta evolunt , & ſui juris faciunt ; ſicque liquores inſpi-
ſant , ſerum ita necessarium ſanguinis vehiculum diſſipant , morboſas cient
in ſanguine fermentationes , viſcera infarciunt , appetentiā tollunt , co-
tioneſ impediunt præcipitatis ē ventriculo ciuitiſ alimentoſ , aliaque ma-
bia benē multa inferunt iis præfertim , qui pleniori viſtu utuntur , & nō cu-
muſ ſal viſtentaſ ſumunt alimentoſ.

I I I.

EXTRA N E A queque eò pluriſ ſiunt & avidius expetuntur , quid
magis ē diſſiſt prodeunt regionib⁹. Licet enim nobis appofuerit na-
tura quæcumque alimento aut remedio eſſi debent , uno verbo , quæcumque
ad conſervationem noſtram neceſſaria ſunt ; nullaque nobis ſint ap-
tioria iis quæ fert patria tellus , & nobis connaſcuntur : attamen propria
ſepiſimè negligunt plurimi , extranearumque rerum cupidine laborantes ,
aurea ſe ſic⁹ jugulant. Inter illas merces exoticas magnum ſibi nomen
ſecit Cafè , nec forte jam vulgatiō ulla. Cujus adeo crevit uſus , ut
forē Thermopoliorum officina ad Oinopolarum numerum accendant. Quan-
tum autem noceat frequentius potata hæc nigra potio , is ſolus nega-

rit, qui naturam ejus signorat, de effectibus quos producit, quique quotidiana innotescunt experientia, minimè sollicitus. Si *Café* examini subjicias non leguminis speciem esse deprehendes, uti somniaverunt creduli, qui pro illo cicer arietinum cum gaudio in hortis vegetasle mirabantur: sed semen exoticum arboris cuiusdam in Arabia felici crescentis, cuius primus mentionem fecit Alpinus sub nomine *Bon*; itaque *Bon* sive *Ban* Joannis Bauhini, *Café* officinarum, arbor est ad cerasos minores proximè accedens, cuius semen in testa unicapsulari vel bicapsulari olivæ formam referente continetur, sex lineas longâ, tres crassâ. Contenta verò in capsulis semina, dura sunt, una parte convexa; alterâ depressa & fulcata, colore album inter & fulco-luteum donata, farinacei saporis & nullius ferè odoris; eligatur pinguius graviusque, nec aquâ madidum marinâ. Hujus semen vires profecto non exiguae, si medicamentum loco adhibeatur. Ne tamen panaceam credas, ut prædicat otiosa delicarulorum turba. Quin imò illi frequentius potetur illius decoctum, appetentiam tollit, insomnes reddit, liquores inspissat, sanguinem accedit, multaque ad vite detrimentum machinatur.

I V.

SEMINIS *Café* volatilis pars, in qua vires ejus sitæ sunt, adeo in intimâ hæret substantiâ, ut illam evolvere, nisi postquam igni subiecta fuerit, impossibile prorsus videatur. Torrefaciendi coquendive non una methodus, nec minima laus est apud otiosos si ritè præparandi modum longo usu acquisiverint. Hujusmodi moderatus usus quoquo modo prædeste posset, si huic tanquam medicamento tantum indulferis: sal nimis volatile quo target semen illud, spiritus agitat & commovet, qui perniciissimo motu donati somnum arcent, vigilias invehunt, fumosque à crapulâ ortos, caput gravantes, discutunt. Adustra autem particulae, quarum in eo magna copia gustu olfactuque deprehenditur, dum in sanguinem, deinceps in laticem insinuantur nervum, ataxias excitant, effervescentias crient, assidue mobilitatis importunitate nervos vellicant, spiritibusque efficaces nimium addunt stimulos. Sic referati cerebri ductus ad folia videntur se accingere munia; spiritus verò animales sui non levem copiam unâ cum oleofis, balsamicisque corporis humoribus avolare sinunt. Quin & maximam sanguinis portionem in serum solvunt per renes amandandam. Sic ergo levis quadam prestare bona posse videtur decoctum *Café*, si datâ occasione propinetur ut remedium; sin verò pluries in diem garriendi tempusve terendi gratiâ, ut hodie confuevit, forbilletur, iisdem legibus quibus prodest, in potantis pernicie frequentior vertitur usus.

V.

DE COCTI *Café* sorbillandi appetitus morbus quidam est otiosis & mulieribus familiaris, qui si quemquam semel corripuit, nulla fit medicabilis arte. Sitis est hydropis symptomati similis, nec minus inexplicabilis. Quod plus potatur, eò sititur magis. Cum inter activa *Café* principia præcellat & dominetur alkali volatile, quo sermè unico dives-

est, avolatis post tostionem phlegmate unā cum sulphurum & oleosorum; quibus temperabatur, majore parte, alimenti vicem supplere nequit, etiam si avolantes cum decocti fumo permixtas volatiles particulas ore & naribus retinere tentaveris. Sed valet obtundere ventriculi fermentum, sicutque appetentiam tollit; nec timendas ejus vires, addito faccharo, ut est usus, frangere vel franare speraveris, quin imò sic invalefcent magis, potusque evadit nocentior; suavius nempè ideoque liberalius propinatur venenum, quo, velocius rapit sanguinis mole, solvit illius compages; spiritus enim, quos continuā jactatione & mobilitate fatigat, avolant; spiritibusque dissipati vappidi remanent ceteri liquores, unde *Café* inufa indelebilis labes, quodd̄ nempè paralyfimi nervis inducat, sterilitatemque utriusque sexui accerfat. Cum igitur pernicissimo partium acrīum & ignearum motu balsamicam depopulet humorum partem, sanguinis pretiosum absummat vehiculum, serum scilicet; non mirum si iisdem viribus quibus auxiliatur, dum modelle & pharmaci instar potatur; tot mala ob frequentiorem usum perpetrare valeat. Sic vinum nutrit, & inebriat. Ignis calefacit & urit; conflat enim eos qui *Café* frequenter utuntur, in morbos lethales incidere, quales sunt vilceum infarctus, affectus melancholici, hecticæ febres, aliaque innumera. à quibus jam nimium cita mors, corripuit gradum.

Ergo à frequentiori potu Café vita brevior.

Proponebat Parisiis EDMUNDUS-THOMAS MOREAU,
Senonensis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis
Baccalaureus, A. R. S. H. 1751.
A SEXTA AD MERIDIEM.